

บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
ในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

อาลักษณ์ คานแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ปีการศึกษา 2547

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974-9501-26-8

THE ROLES OF THE PRIMARY SCHOOLS IN DEVELOPING
COMMUNITY RELATIONSHIPS IN CHA-UAT DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT

ALAK KHANKAEO

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Arts Degree in Social Sciences for Development
Nakhon Si Thammarat Rajabhat Institute
Academic Year 2004
ISBN 974-9501-26-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนใน
อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย นายอालักษณ์ คานแก้ว
สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชิต บุรีโสดม)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหม ทองชัย)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชิต บุรีโสดม)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหม ทองชัย)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไมตรี จันทร์หา)
.....กรรมการ
(อาจารย์ณรงค์ จงบุรี)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

(รองศาสตราจารย์วิมล ดำศรี)

(ดร.วีระยุทธ ชาติตะกานจน์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2548

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นายอัครกษณ์ คานแก้ว
สาขา	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชิต บุรีโสดม
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหม ทองชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ประกอบด้วยครู จำนวน 150 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 96 คน รวม 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้าน คือ การให้บริการแก่ชุมชน การรับการช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น การร่วมกิจกรรมกับชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการประชาสัมพันธ์ก็อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. เปรียบเทียบบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างความเห็นของครูกับของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ด้านการให้บริการแก่ชุมชน การรับการช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน การร่วมกิจกรรมกับชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ABSTRACT

The Title	The Roles of the Primary Schools in Developing Community Relationships in Cha-uat District, Nakhon Si Thammarat
The Author	Mr. Alak Khankaeo
Program	Social Sciences for Development
Thesis Chairman	Assistant Professor Chit Purisodom
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Hem Thongchai
Thesis Advisor	Assistant Professor Tongchai Massupong

The objective of this research was to study the roles of the primary schools in developing community relationships in Cha-uat District, Nakhon Si Thammarat. The samples consisted of 150 teachers and 96 members of the boards of basic education institutions, totaled 246. The instruments used to collect data were rating-scale questionnaires. The data were analyzed by means of percentages, arithmetic means, standard deviation, t-test and F-test.

The findings were as follows :

1. The roles of the primary schools in developing community relationships in Cha-uat District, Nakhon Si Thammarat as a whole was at the more level. As individual aspects considered, every aspect : service for community, support from community, promotion of relations with community and other agencies, participating in activities with community, school boards, and public relations, was as well at the more level.

2. The comparisons of roles of the primary schools in developing community relationships in Cha-uat District, Nakhon Si Thammarat between the teachers and the boards of basic education institutions, both the whole and individual aspects, were not different.

3. The comparison of roles of the primary schools in developing community relationships in Cha-uat District, Nakhon Si Thammarat among the different sizes, as a whole, was not different. But the aspects of service for community, support from community, participating in activities with community, and the boards of basic education institutions were significantly different at 0.01.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชิต ปุริไลตม ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหม ทองชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย มาศสุพงศ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง รวมทั้งคณาจารย์ผู้สอนสาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอบพระคุณคณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน ในอำเภอชะอวดที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัย ตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณบุคคลในครอบครัวที่เป็นกำลังใจสนับสนุน รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา รุ่นที่ 1 ทุกคนที่คอยแนะนำแก่ผู้วิจัยด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตา แต่บรรพบุรุษ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อลักษณ์ คานแก้ว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	9
ความสำคัญของงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	10
หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	12
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนและครูในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน.....	14
กระบวนการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	20
การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน.....	21
การวางแผนงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	24

การดำเนินการตามแผนงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	27
การประเมินผลการดำเนินการตามแผนงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	28
ขอข่ายงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	50
4 ผลการวิจัย	51
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ตอนที่ 2 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน	52
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนระหว่างครูกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	59
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบบทบาทโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	65
สมมติฐานการวิจัย	65
วิธีดำเนินการวิจัย	66
สรุปผลการวิจัย	67
การอภิปรายผล	68

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	75
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	79
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	84
ประวัติผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	51
2 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	52
3 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน.....	53
4 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน.....	54
5 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น	55
6 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการร่วมกิจกรรมกับชุมชน.....	56
7 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	57
8 ระดับบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์.....	58
9 เปรียบเทียบบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนระหว่างความเห็นของครูกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	59
10 เปรียบเทียบบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่.....	60
11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOWA) ของ ค่าเฉลี่ยระดับการให้บริการแก่ชุมชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด.....	61
12 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยระดับการให้บริการแก่ชุมชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยวิธี Scheffe.....	61
13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOWA) ของค่าเฉลี่ยระดับ การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนจำแนกตามขนาด ของโรงเรียน 3 ขนาด	62

ตารางที่

หน้า

14	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่เฉลี่ยของค่าเฉลี่ยระดับการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยวิธี Scheffe.....	62
15	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOWA) ของ ค่าเฉลี่ยระดับการร่วมกิจกรรมกับชุมชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด	63
16	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยระดับการร่วมกิจกรรมกับชุมชน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยวิธี Scheffe.....	63
17	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOWA) ของค่าเฉลี่ย เกี่ยวกับคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน 3 ขนาด	63
18	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้วยวิธี Scheffe	64